

Bireysel ve Kamu Emeklilik Fonları :

Bu sisteme dahil olan bireylerin çalıştıkları yani gelir elde ettikleri dönemde ödedikleri primler aracılığı ile birikim yaparak daha ileride çalışmadıkları dönemde gelir elde etmelerini sağlamış olur.

Çalışanların katılımının zorunlu olduğu kamu emeklilik fonları Türkiye'de (işçilerin bağlı olduğu) SSK, (iş sahiplerinin bağlı olduğu) Bağ-Kur ve (kamu çalışanlarının bağlı olduğu) Emekli Sandığı olarak üç grupta toplanırken 2006 yılından sonra **Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)** çatısı altında toplandı. SGK işverenlerden ve çalışanlardan topladığı primlerle çalışanlara sağlık sigortası ve emeklilik planı sunmaktadır.

SGK'nın yanında **Bireysel Emeklilik Sistemleri**'de benzer biçimde bireylerin gelir elde ettikleri dönemde düzenli olarak tasarrufta bulunarak birikim oluşturmaları ve emeklilikte gelir elde etmeleri üzerine kurulmuş, katılımı zorunlu olmayan özel emeklilik sistemleri iken, **01.01.2017** tarihinden itibaren işe yeni başlayan herkese kademeli olarak yapılması zorunlu hale getirilmiş olup, çalışan isterse daha sonra sistemden çıkma hakkına sahip hale getirilmiştir.

Özel Emekli Sandıkları ve Fonları, Ülkemizde Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK) kurulurken bazı bankalar, kurumlar ve sigortalar bu kurumun dışında kalmayı ve dolayısıyla memurlarının emekli keseneklerinden oluşan fonları kullanma olanağını ellerinde tutmayı başarmışlardır. Geçmişte sayıları oldukça fazla olan bu sandıklar, bankaların tasviyesiyle günümüzde çok azalmışlardır.

Borsa Aracı Kurumları :

Menkul kıymetler piyasalarında faaliyet gösteren aracı kurumlardır. Türkiye'de faaliyet gösterebilmek için Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)'ndan yetki belgesi almış olmak gerekir. Bu tür belgeleri olan ve menkul kıymetler borsalarında faaliyet gösteren şirketlere kısaca **aracı kurumlar** adı verilir. Bu şirketler finansal varlıkların birincil piyasalarda halka arzına aracılık etmenin yanında bunların ikincil piyasalardaki alım satımına da aracılık ederler. Bu tür kurumlar finansal varlıkların alım satımı yanında yatırım danışmanlığı ve portföy yöneticiliği hizmetleri de sunarlar.

Diğer Aracı Kurumlar :

Bu aracı kurumlar finansal kiralama, tüketici finansman, faktöring ve varlık yönetim şirketleri olarak sıralanabilir. Bunlardan leasing ve tüketici finansman şirketleri kredilendirerek mal ve hizmet alımını kolaylaştıran aracilar olarak düşünülebilir. Faktöring ve varlık yönetim şirketleri ise borçların tahsilatına yardımcı olan aracılardır.

Finansal Kiralama (Leasing) Şirketleri, yatırımcılara finansal kiralama olanağı sağlarlar. Finansal kiralama işlemleri kiralayan, kiracı ve satıcı arasında üçlü bir finansal ilişkiye dayalıdır. Bu çerçevede finansal kiralama anlaşması bir yatırım malı almak isteyen yatırımcının alacağı yatırım malının mülkiyetini finansal kiralama şirketine bırakarak belirlenen bir kira karşılığında malın kullanım hakkının kiracıda kalmasını sağlayan bir sözleşmedir. Sözleşme süresi sonunda mülkiyet kiracıya devredilir. Bu durumda örneğin traktör almak isteyen çiftçi finansal kiralama yöntemini kullanırsa bir sözleşme çerçevesinde belirli bir kira ödeyerek traktörün kullanım hakkına sahip olacak, finansal kiralama sözleşmenin sonunda da sözleşme boyunca kullandığı traktörün mülkiyetine sahip olacaktır.

Faktöring Şirketleri, faktöring anlaşmaları aracılığı ile alacaklı şirketlerin vadeli alacaklarının tahsilini kolaylaştırır. Bu anlaşma çerçevesinde her türlü mal ve hizmet satışından doğan vadeli alacakların faktöring kuruluşuna devredilmesi yolu ile müşteriye alacakların vadesi gelmeden bir kısmının ödenmesi sağlanır. Anlaşmanın diğer bir yanı ise alacakların yönetiminin faktöring şirketine devredilmesidir. Burada faktöring şirketleri alacaklı kurumların vadeli alacaklarının likiditesini sağlamaktadır. Bu tür anlaşmalar şirketlerin nakit akışına ve alacaklarının tahsil edilmesine yardımcı olmayı sağlar.

Tüketici Finansman Şirketleri, tüketici finansman anlaşmaları aracılığı ile atın alınması planlanan mal ve hizmetlerin finansmanının özkaynaklar dışında sağlanmasını sağlar. Bu tür anlaşmalar elbette borçluya bir maliyet yükler ve bu finansmanın türüne göre farklılık gösterir. Tüketici finansmanın araç kredisi, ihtiyaç kredisi, ev kredisi, mortgage gibi türleri bulunmaktadır. Tüketici finansman şirketleri Türkiye'de faaliyet göstermeye 1990'ların ikinci yarısında başladılar. Ancak 2000'lerde bankaların kredi kartlarına taksit özelliği kazandırmasıyla Tüketici Finansman Şirketleri özellikle tüketici kredisi alanında ciddi bir rekabetle karşı karşıya kaldılar.

Varlık Yönetimi Şirketleri sundukları finansal ürünlerle finansal sektör kuruluşlarının sorunlu kredi, donmuş alacak ve varlıklarını nakde dönüştürme olanağı sağlayan, vergi kolaylıkları da olan şirketlerdir. Bu şirketler ilgili bankalardan genellikle ihale sonucu sorunlu portföyleri (bankaların geri ödenmesi sorunlu olan alacaklarını) belli bir ücret karşılığında devralırlar. Bu bedel portföy bedelinin belli bir oranıdır; Örneğin ihale sonucuna göre 100 liralık bir portföy 50 liraya da 10 liraya da alınabilir. Varlık yönetim şirketlerinin satın aldıkları bu portföylerdeki borçlularla anlaşarak yeniden yapılandırması yoluyla tahsil etmesidir.

Kredi ve Kefalet Kooperatifleri; Ülkemizde çok sayıda kredi ve kefalet kooperatifi vardır. Bunlar küçük endüstri ve ticaret sektörünün orta vadeli finansman ihtiyaçlarına yönelik olarak kurulmuştur. Bu kuruluşlar gerek ortaklarından topladıkları fonları, yine ortaklarına düşük faizli işletme kredisi olarak vermekte, gerekse ortaklarına kefil olarak Halk Bankası Kredilerinden yararlanma olanağı sağlamaktadırlar. Bu kurumlar genel olarak oldukça kısa vadeli kredi taleplerini karşılayabilmektedirler.